

ODPOWIEDZI W QUIZIE

„ZWYCIĘZCY I PRZEGRANI... czyli o tych, co dostali i nie dostali literackiego Nobla”

1. Pretendentów do najwyższego literackiego wyróżnienia zgłaszają Akademii Szwedzkiej jej członkowie i członkowie podobnych akademii z innych państw, laureaci nagrody z poprzednich lat, profesorowie literatury, przewodniczący związków pisarzy i Pen Clubów. Do 2001 roku wszelkie dane o przebiegu wyborów i głosowań nie były podawane do publicznej wiadomości - dostępne były tylko naukowcom i to po upływie ustalonego w regulaminie nagrody czasu. Jak długo utrzymywane są w tajemnicy nazwiska kandydatów? **Przez 50 lat**
2. Komitet noblowski nie podaje listy nominowanych czy też pretendentów do nagrody, ale firmy bukmacherskie na świecie przyjmują zakłady i prowadzą rankingi. Od kilku lat wśród najbardziej prawdopodobnych laureatów pojawia się nazwisko polskiego twórcy, laureata tzw. małego Nobla czyli nagrody Neustadt. O kogo chodzi? **Adam Zagajewski**
3. Literacki Nobel najczęściej przyznawany jest za całokształt twórczości; jednak dziewięciokrotnie w uzasadnieniu Akademii pojawił się tytuł konkretnego dzieła. Proszę wymienić co najmniej pięciu laureatów uhonorowanych w ten sposób i tytuły nagrodzonych utworów. np.: **Michaił Szolochow „Cichy Don”, Ernest Hemingway „Stary człowiek i morze”, John Galsworthy „Saga rodu Forsythe’ów”, Thomas Mann „Buddenbrookowie”, Władysław Reymont „Chłopi”, Knut Hamsun „Błogosławieństwo ziemi”, Carl Spitteler „Wiosna Olimpijska”, Nadżib Mahfuz „Trylogia kairska”**
4. W 1901 roku pierwszego literackiego Nobla odebrał francuski poeta René François Armand (Sully) Prudhomme; był to jeden z największych skandali w dziejach nagrody, gdyż nie otrzymał jej absolutny faworyt – jedna z największych sław ówczesnej literatury. O jakim pisarzu mowa? **Lew Tołstoj**
5. Gdzie znajdowała się Wisława Szymborska, gdy „dopadła” ją wiadomość o przyznanej Nagrodzie Nobla? **W Domu Pracy Twórczej Astoria w Zakopanem**
6. Który z polskich laureatów literackiego Nobla nigdy nie był formalnie obywatelem polskim i dlaczego? **Henryk Sienkiewicz; państwo polskie nie istniało – pisarz był poddanym rosyjskiego cara.**
7. Dwukrotnie w ciągu 111 lat przyznawania literackiego Nobla laureaci odmówili przyjęcia trofeum – Borys Pasternak (zmuszony przez rząd ZSRR) i Jean-Paul Sartre (dobrowolnie). Zdarzyło się też, że laureaci nie odebrali swej nagrody osobiście; proszę podać ich nazwiska i przyczynę

nieobecności na noblowskiej gali. np.: **Doris Lessing (powody zdrowotne), Jarosław Seifert ze względu na stan zdrowia, Harold Pinter (powody zdrowotne), Elfriede Jelinek (obawa przed tłumami gapiów)**

8. Jedyne do tej pory czeski noblista Jarosław Seifert otrzymał nagrodę w 1984 roku, w czasie, gdy był w swojej ojczyźnie objęty zakazem publikacji. Jak nazywała się osoba (ukarana za to więzieniem), która przekazała do komitetu noblowskiego rękopis „Wszystkich uroków świata”? **Jiřina Šiklova**
9. Kto był najpoważniejszym rywalem Władysława Reymonta do Nagrody Nobla w 1924 roku? **Stefan Żeromski**
10. W historii literackiego Nobla zdarzył się skandal, gdy nagrodzeni zostali literaci, którzy sami zasiadali w komisji i uczestniczyli w głosowaniu wybierając laureata. Proszę podać ich nazwiska i rok przyznania nagrody. **Eyvind Johnson i Harry Martinson 1974 r.**
11. Kim był „dobry duch” Czesława Miłosza – osoba, która zadbała o to, by w zbiorach slawistycznych Biblioteki Noblowskiej znalazły się wszystkie publikacje poety, co umożliwiło akademikom zapoznanie się z jego twórczością i decyzję o przyznaniu Nobla w 1980 roku? **Katarzyna Gruber, bibliotekarka w dziale slawistyki Biblioteki Noblowskiej**
12. W gronie uhonorowanych przez sztokholmski komitet prozaików i poetów znalazł się jeden człowiek, dla którego literatura była „zajęciem ubocznym”, bowiem do historii przeszedł jako polityk. O jakiego laureata chodzi? **Winston Churchill**
13. Kto z rodaków w 1905 roku konkurował z Henrykiem Sienkiewiczem o Nagrodę Nobla (Akademia Szwedzka rozważała nawet podział nagrody)? **Eliza Orzeszkowa**
14. Wśród wielu znanych i uznanych literatów, którzy mimo wielokrotnie ponawianych nominacji nigdy nie otrzymali Nobla, znalazł się popularny pisarz amerykański, dziesięciokrotnie odrzucony przez Akademię z powodu braku wzniosłego idealizmu w jego twórczości. O którym pisarzu mowa? **Mark Twain**
15. Jak nazywał się i ile razy był zgłaszany do Nagrody Nobla rekordzista w zakresie liczby nominacji? **Johannes V. Jensen; osiemnaście razy**
16. Na jaki cel przeznaczył pieniądze uzyskane z Nagrody Nobla George Bernard Shaw? **Na angielsko-skandynawski fundusz dla tłumaczy Strindberga**